

Olje- og Energidepartementet
Energi- og vannressursavdelingen
Pb. 8148 Dep
0033 Oslo

Deres ref.:
08/02948-8

Saksbehandler:
Nysæther, Anne Sagstuen

Vår ref.: 38313v1
Dato: 29.01.2009

HØRING – ENDRINGER I ENERGILOVEN – FORSLAG TIL FORSKRIFT OM KRAV TIL KOMPETANSE HOS ANLEGG- OG OMRÅDEKONSESJONÆR

Eidsiva Energi AS viser til høring fra Olje- og energidepartementet, vedrørende endringer i energiloven og forslag til forskrift om krav til kompetanse hos anleggs- og områdekonsesjonærer. Vi viser også til vårt brev til departementet av 9. september 2008, der vi ga uttrykk for enkelte synspunkter på det kommende regelverksarbeidet.

Eidsiva Energi AS har hatt et løpende samarbeid med Energibedriftenes Landsforening (EBL) i denne saken. De prinsipielle synspunktene på forslagene vil fremkomme av EBLs høringsuttalelse, men med bakgrunn i at de foreslåtte endringene vil kunne medføre omfattende konsekvenser for vår virksomhet ønsker vi i tillegg å sende en egen høringsuttalelse. Vi har valgt å gi våre kommentarer til de foreslåtte endringene i energiloven og forskriften samlet, siden de to endringsforslagene begge griper inn i energiselskapenes organisering. Vi anbefaler også at OED behandler de to forslagene samlet.

Eidsiva Energi har, i tråd med den utviklingen myndighetene har ønsket, organisert seg som et konsern. Vi har over tid gjennomført store investeringer på ulike områder, og dette har bidratt til at vi lenge har vist en positiv trend med hensyn til leveringssikkerhet og HMS, og at vi har økt bemanningen i løpet av de senere årene. For oss fremstår det derfor urimelig at myndighetene skal gripe inn i den positive utviklingen konsernet er inne i gjennom detaljert regulering av hvordan aktørene i energisektoren skal organisere seg.

Dersom det er slik at inntektsrammereguleringsmodellen har ført til at enkelte selskaper etter departementets mening har organisert seg på en måte som svekker leveringssikkerheten, vil vi vise til at mange av de største nettselskapene ved flere anledninger har bedt om en gjennomgang av inntektsrammereguleringen og påpekt at gjeldende modell gir for dårlige investeringsinsentiver og ikke legger til rette for en hensiktsmessig strukturutvikling i bransjen.

I forhold til høringsforslagene er Eidsiva Energi særlig opptatt av følgende 3 forhold:

1. Tilknytningsplikt må følges opp med en gjennomgang av inntektsrammereguleringen.
2. Myndighetene har tidligere oppfordret til og tilrettelagt for at energiselskaper skal organisere seg som konsern. Kravene til kompetanse må derfor kunne oppfylles av et konsern hvor morselskapet har nødvendig styring og kontroll over ressursene – det bør innføres en regel i forskriften som åpner for at kompetanse skal finnes i konsernet samlet sett og ikke nødvendigvis hos den enkelte konsesjonær.
3. Kravet om at konsesjonær etter energiloven skal drifte og eie må ikke vanskeliggjøre drift av felleseide anlegg for vannkraft- og bioenergi. Eidsiva Vannkraft AS er deleier i flere felleseide vannkraftselskap (Opplandskraft DA, Vinstra Kraftselskap DA og

Oppland Energi AS). Eidsiva Vannkraft drifter kraftverk som produserer over 7 TWh pr. år, av dette ligger ca. 5,5 TWh i felleseide selskap der Eidsiva Vannkraft er en av eierne. Gjennom denne samordningen av driften for de felleseide selskapene, er det etablert en vannkraftorganisasjon med en helt annen bredde og kompetanse enn de aktuelle selskap ville kunne ha hver for seg. Eidsiva Bioenergi AS har ansvar for drift av fire fjernvarmeanlegg i dag, hvorav to er deleide (65 % og 61 % eierandel).

Ad 1. Tilknytningsplikt for produksjon og forbruk

Forslaget om tilknytningsplikt for produksjon på alle nettnivå og for forbruk på regional- og sentralnettsnivå vil ikke medføre store endringer for Eidsiva i forhold til hvordan nettilknytning har vært praktisert til nå. Vi vil likevel peke på at et krav om slik tilknytningsplikt ved lov, må følges av en gjennomgang av finansieringsmodellen (inntektsrammereguleringen) for nettselskapene. Vi forventer at en slik gjennomgang vil bli gjort i forbindelse med Stortingsmeldingen om nettpolitikk, som Stortinget har bedt Regjeringen legge frem senest vårsesjonen 2009. Den behandlingen som gjøres av temaet inntektsrammeregulering i høringsnotatet til endringer i energiloven, hvor det sies at NVE til enhver tid arbeider for å utvikle modellen slik at systematiske skjevheter ikke oppstår, er på ingen måte konkret nok. En samlet bransje har tidligere påpekt overfor NVE, OED og det politiske miljøet at dagens inntektsrammeregulering er utforutsigbar og ikke gir tilstrekkelige investeringsinsentiver.

Vi vil også påpeke at det er avgjørende med klare regler for anleggsbidrag med hensyn til tariffkonsekvensene. Vi har positiv erfaring med bruk av anleggsbidrag, men siden bruken av anleggsbidrag har en fordelingskonsekvens for nettkundene, må regelverket være entydig og oppdatert i forhold til en eventuell utvidet tilknytningsplikt slik som foreslått.

Utjevningsordningen for nettleie har slik den er i dag liten praktisk konsekvens for norske sluttbrukere og nettselskaper totalt sett. Denne typen omfordelingsordninger har imidlertid en sementerende virkning med hensyn til strukturelle forhold i det norske nettsystemet. Inntektsreguleringen bør derfor utformes slik at den stimulerer til en rasjonell strukturutvikling innenfor nettvirksomheten, som etter vår vurdering består av u hensiktsmessig mange nettselskaper i dag.

Ad 2. Bemanningsforskriften må legge til rette for at kravene kan oppfylles av et konsern

Myndighetene har tidligere anbefalt konsernmodell for organisering av energivirksomheter, nettopp fordi konsernmodellen gir et effektivt driftskonsept. Konsernorganisering gir rom for å benytte forretningsmessige virkemidler mellom selskapene i konsernet, noe som gir drivkrefter for effektiv drift. Vi opplever det derfor som meningsløst at foreliggende lov- og forskriftsendringer går tilbake på ønsket om konsernmodell og dermed griper inn i selskapets positive utvikling.

For selskaper organisert som konsern slik som Eidsiva Energi, har det til nå vært en fornuftig driftsmodell å legge ulike konsesjoner til de ulike datterselskapene. Drift og vedlikeholdsoppgaver har i en slik modell blitt utført av et eget anleggsselskap, som gjennom direkteanskaffelser (80/20 regelen) har kunnet bistå både nettselskapet og andre deler av konsernet. Dette anleggsselskapet har kunnet tilby sine ansatte et godt fagmiljø med store muligheter for utvikling og kompetanseheving. Selskapet har også hatt mulighet til å operere kommersielt for eksterne tilbydere, noe som har tilført kunnskap Eidsiva har nytt godt av.

Eidsiva har bemannet opp anleggsselskapet til å bli en trygg og langsiktig arbeidsplass. Et resultat av den foreslåtte bemanningsforskriften, sammenholdt med endringene i energiloven, vil for Eidsiva Energi være at dette miljøet må splittes opp, og at det nødvendige antall ansatte som trengs til å utføre drifts- og vedlikeholdsoppgaver blir overført

det enkelte konsesjonshavende selskap i konsernet. En slik modell har vært prøvd ut i Eidsiva tidligere, der montørstyrken var delt mellom nettselskapet og et entreprenørselskap. Dette fungerte ikke, verken brukerne av tjenestene eller de ansatte var fornøyde med denne organiseringen og den ble derfor avvirket til fordel for den modellen vi har i dag.

Ved en oppsplitting og tilbakeføring til konsesjonseiende selskaper vil den resterende arbeidsstokken da befinne seg i et selskap som skal konkurrere fullt ut kommersielt, og være gjenstand for fortløpende lønnsomhetsvurderinger i større grad en tidligere. En slik utvikling har våre arbeidstakerrepresentanter uttrykt bekymring for, og har spesielt påtalt at det er nødvendig med et større miljø for å få til et godt og stimulerende arbeidsmiljø med fokus på trivsel og læring. Vi vet også at EI&IT sentralt har vært opptatt av arbeidsforholdene til den delen av arbeidsstyrken som eventuelt ikke ville bli flyttet over i konsesjonsbærende selskaper dersom forskriftens krav blir gjennomført.

Det vil altså etter vår vurdering være meningsløst at et konsern med et morselskap på toppen, og som eier flere konsesjonshavende selskaper, skal måtte bryte opp selskapsstrukturen og samle alt i ett eller noen få store selskap for på den måten å samle alle konsesjoner, eiendeler og kompetanse ett sted.

Etter vår vurdering bør det derfor åpnes for at kravene til kompetanse må være representert i konsernet som helhet, og at det er den samlede kapasitet og kompetanse i et konsern som gjøres til vurderingstema for om forskriftens krav er oppfylt.

Leveringssikkerhet kan oppnås ved andre virkemidler enn detaljregulering

Videre vil vi påpeke at kravene til leveringssikkerhet kan oppnås på andre måter enn å stille detaljerte krav til konsesjonærs egenkompetanse og krav til eierskap til anlegget. I den forbindelse vil vi vise til hvordan man har regulert krav til kompetanse og kapasitet for forsvarlig drift og vedlikehold i andre industrigrener. Olje- og gassvirksomheten og den landbaserte petrokjemiske industrien er gode eksempler på at det kan oppnås et høyt regularitets- og sikkerhetsnivå uten at det er stilt slike detaljerte krav som OED nå ønsker å innføre for energisektoren.

Eidsiva Energi har forståelse for at for at myndighetene har behov for å føre et effektivt tilsyn og kunne rette sine pålegg til én ansvarlig. Dette har man for olje- og gassvirksomheten løst gjennom i regelverket å utpeke en ansvarlig operatør (konsesjonær), som har det samlede ansvaret for drift av virksomheten på et olje- eller gassfelt eller et landanlegg. Operatøren er den som adresseres i regelverket som ansvarlig for å følge opp myndighetens pålegg, og de har plikt til å passe på at alle leverandører og deres underleverandører driver forsvarlig. Myndighetenes tilsyn og kontroll rettes mot operatøren og eventuelle pålegg gis også til operatør/konsesjonær. Gjennom kontrakter sikrer operatøren seg at leverandører og underleverandører ivaretar de oppgavene de er satt til. En slik modell krever at operatøren har kompetanse og kapasitet til å håndtere rollen som ansvarlig. Man ser da på kompetansen som finnes samlet i selskapet og ikke på hver enkelt driftsorganisasjon. I regelverket finnes det imidlertid ikke detaljerte regler for størrelsen på bemanningen eller hvilken kompetanse denne skal ha. Dette er operatøren selv ansvarlig for å vurdere, men myndighetene har hjemmel til å stanse virksomheten dersom de mener at operatøren ikke ivaretar sitt ansvar.

Høringsforslagene bør behandles samlet

Eidsiva Energi vil videre påpeke at det er viktig at departementet behandler de to høringssakene samlet. Dette ut fra at bemanningsforskriften, om den fastsettes i sin nåværende form, nødvendigvis vil måtte medføre organisasjonsendringer (oppbemanning) eller flytting av konsesjoner til de som reelt sett drifter et anlegg.

Dersom endringene i energiloven kommer etter at bemanningsforskriften er fastsatt, vil man, dersom man i tråd med forskriften har flyttet konsesjonen, kunne bli tvunget til å

enten selge eiendelene til konsesjonæren eller reversere hele prosessen og trekke driftsansvaret og bemanningen tilbake i selskapet som eier anlegg og infrastruktur. Kontrakter med drifter kan være inngått på lang sikt og innebære store kostnader dersom man skal terminere kontraktene før utløpet av kontraktsperioden. Dersom man må selge og det kun er en naturlig kjøper, så vil dette også kunne påvirke prisen man blir tilbudt for eiendelene. Det er derfor viktig at næringen får nødvendig forutsigbarhet for hvilke organisatoriske grep og hvilke kostnader de kan forvente som følge av de foreslåtte endringene i regelverket.

Ad 3. Kravet om at konsesjonær etter energiloven skal drifte og eie må ikke vanskeliggjøre drift av felleseide anlegg på vannkraft- og bioenergisiden

Eidsiva Vannkraft AS er som tidligere nevnt deleier i flere felleseide vannkraftselskap. Driften av kraftverkene til disse selskapene ivaretas av Eidsiva Vannkraft, og som følge av dette har selskapet anleggskonsesjonen for de aktuelle kraftverk. Dvs. anleggskonsesjonen innehas av et selskap som er deleier av de aktuelle selskap og som drifter tilhørende kraftverk. Den organisasjonsstruktur og konsesjonsmessige situasjon som her er etablert, har medført at en har bygd opp en vannkraftorganisasjon med betydelig bredde og kompetanse. Det fremstår for oss som uklart om og i hvilken grad endringene vil berøre det konsesjonsmessige og ved det det bemanningsmessige krav for de felleseide vannkraftselskapene.

På bioenergiområdet er det også vanlig med flere eiere, gjerne offentlige, men som selv ikke har noe ønske om å stå som drifter av et anlegg. Et tidsaktuelt eksempel på dette gjelder fjernvarmekonsesjonen for Raufoss industripark, der det etter oppgraderinger og ombygginger er kommet krav om konsesjon. NVE krever nå at den reelle drifter av anlegget skal få konsesjonen. Dersom dette blir gjennomført, og det selskapet som pt. har avtale om å drive fjernvarmeanlegget på vegne av eierne får konsesjonen, vil en senere konsekvens av forslagene til energiloven måtte være at eierne må selge anlegget til drifter. Dette vil antakelig by på store utfordringer. Alternativt må man reversere hele prosessen og få eieren til å danne sitt eget energiselskap med tilhørende egenkompetanse på alle områder. Med bakgrunn i den organisasjons- og konsesjonsmessige situasjon som er etablert for felleseide vannkraftselskap, vil en tilsvarende situasjon i så fall også kunne ramme organiseringen av vannkraftdriften i regi av Eidsiva Vannkraft – dette vil kunne få meget store negative konsekvenser.

Det er etter vår vurdering derfor viktig at regelverksforslagene blir sett under ett ved behandlingen i departementet.

Vi stiller for øvrig gjerne opp i et møte med departementet dersom det er behov for videre utdyping eller klargjøring av våre synspunkter.

Med vennlig hilsen
Eidsiva Energi AS

Ola Mørkved Rinnan
Konsernsjef

Morten Aalborg
Direktør Eidsiva Nett AS

Kopi: NVE, EBL, Advokatfirmaet Mageli ANS